

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 10 kor.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben hásköz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivétel a
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 23. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914. január 29

Az új lakbérleti szabályrendelet.

II.

Ha a felek a bérösszeg megállapításánál a járulékokról említést nem is tesznek, mégis fizetni köteles a bérlő azokat a járulékokat, amelyek külön szabályrendelet szerint a bérlőt terheli (pl. vízdíj, esaternázási díj stb). Más járulékot azonban csak akkor köteles a bérlő fizetni, ha az ilyen járulékok fizetése írásbeli szerződésben köttetett ki.

A bérösszeget a bérleti évnegyed, bérleti hó vagy bérleti hét első napjának d. u. 5 órájáig kell lefizetni.

A bért a bérbeadónak, vagy meghatalmazottjának kezéhez kell fizetni. A házköz (gondnok) külön meghatalmazás nélkül is jogosult a bér felvételére, a házmester azonban csak akkor, ha a bérbeadó nyugtáját át tudja adni. A bérlő a fizetést a bérbeadónál köteles teljesíteni, de ha a bérbeadó a bérlemény területén d. u. 5 óráig nem található, akkor a bérlő a pénzt postára adhatja. Ha a bérlő minden fizetési kísérlet nélkül a bért az esedékesség napján postára adja, késedelembe esik, mert a bérösszeget a bérbeadó csak másnap kapja meg.

Ellemben, ha a bérbeadó délután 5 óráig a bérlemény területén nem található, a bérlő a pénzt másnap is postára adhatja. Ha a bérösszeget a posta sem tudja kézbesíteni, bírói letétbe helyezendő.

A nyugtábellyet a bérbeadó tartozik viselni.

A bérösszeg nem fizetése esetében a bérbeadó részére biztosított visszatartási jog változatlan maradt, csak világosan ki van fejezve, hogy a végrehajtási novella értelmében le nem foglalható ingók vissza sem tarthatók. A visszatartási jog időbeli korlátozást is szenvedett, mert ha a bérbeadó 3 nap alatt a követelésért pert nem indít, a visszatartási jog megszűnik. A visszatartási jog megszűnik az állítólagos bérvetelésnek bíróságnál vagy rendőrségnél való letétele esetében is.

A béremelés kezdő időpontja a felmondási időhöz igazodik. Féléves felmondásnál tehát a béremelés csak fél év múlva, negyedéves felmondásnál egy negyedév múlva lép hatályba.

Ha azonban ez az időpont február 1-re

esnek, úgy a béremelés csak május 1-én lép hatályba. Ha tehát a bérbeadó május 1-én a bérfelemelést bejelenti, a magasabb bérösszeg csak nov. 1-én fizetendő, ha a felmondás féléves, ellenben már aug. 1-én, ha a felmondás negyedéves. Ha azonban a bérbeadó nov. 1-én jelenti be a béremelést, úgy a magasabb bért a bérlő csak május 1-én köteles fizetni, akár féléves, akár negyedéves a felmondás.

Nincs ugyan kimondva a szabályrendeletben, de a fentiekből folyik, hogy ha a bérbeadó nem a bér fizetésekor, hanem később jelenti be a bér felemelését, akkor a magasabb bér fizetésének határnapja egy negyed, illetve egy félévvel későbbre toódik. Ha tehát a bérbeadó a béremelést pl. nov. 15-én jelentené be, a magasabb bérösszeget a bérlő csak május, illetve augusztus elsején tartoznék fizetni, aszerint, hogy évnegyed vagy féléves-e a felmondási jog.

Ez a szabály abból következtethető, hogy habár a bérlő felmondási jogát 8 nap alatt gyakorolhatná is, a béremelés bejelentése a 8-ik nap utolsó órájában is bekövetkezhetnék s a bérlőnek nem volna kellő ideje az elhatározásra. A béremelésnek még későbbi bejelentése pedig egyenes meghiusítása volna az ebből esetleg következő felmondási jognak.

Éves bérletknél (vagyis ott, ahol a bérösszeg egy évre állapított meg) akár negyedéves, akár féléves a felmondás, a bérbeadó az első bérleti évre nézve a bért nem emelheti fel. Ha azután felemelte, a felemelés hatályának napjától további egy évre ugyancsak ez a szabály lesz irányadó.

Havi és heti bérletknél e kérdések némileg eltérően vannak szabályozva. A bér felemelése ugyanis a bér fizetése alkalmával bármikor bejelenthető, de a felemelt bérösszeget a bérlő havi bérletknél a következő 16-ikától vagy 1-étől, heti bérletknél pedig már 3 nap múlva köteles fizetni. A felemelés későbbi bejelentése itt is a fent ismertetett következménnyel jár. Bért emelni az első hóban, vagy hétben szintén nem lehet, mert habár a szabályrendelet ezt nem mondja ki, az ilyen felemelés ellentétes volna a 27. §-ban említett első hónapi, vagy első heti kiköltözési tilalommal. Minden emelés a következő hóra és hétre hasonló következménnyel jár.

Ha a bérlő az első bérösszeg megfizetése nélkül akar beköltözni, a bérbeadó a beköltözést megtilthatja.

A további jogkövetkezményekről a szabályrendelet nem rendelkezik, de miután ez eset analog azzal, amikor a bérlő a bérletet nem veszi használatba s a bért 3 napig heti bérletnél 1 napig sem fizeti meg, ennél fogva a fenti esetben is a bérbeadónak a szerződés azonnali megszüntetéséhez, továbbá vagy a legközelebbi határnapig járó bért, vagy kiadás esetében a bér különbözetnek követeléséhez lesz joga.

Ha a bérlő nem veszi használatba a bérleményt és a bérfizetésével is késik, akkor a bérbeadó az előző bekezdés értelmében lesz jogosítva eljárni.

Ha pedig a bérlő használatba veszi ugyan a bérleményt, azonban a bér megfizetésével heti bérletnél 1 napig, más bérletnél 3 napig késik, akkor a bérbeadó a szerződést nem szüntetheti meg azonnal, hanem éves bérletnél a következő évnegyedre, havi bérletnél a hó 16-ikára vagy elsejére illetve heti bérletknél 1 napra a szerződést felmondhatja.

Ha viszont a bérbeadó nem adná a bérleményt a bérlő használatába, akkor a bérlő minden további kártérítés nélkül a foglaló kétszeresét, vagy további kárainak érvényesítése mellett a bérlemény átadását követelheti, vagy ha ily módon bajlódni nem akar, a szerződést rögtön megszünteteti s a bérbeadótól kárait követelheti.

Dr Thury László.

Polónyi a román paktumról.

Budapest, jan. 28.

(Saját tud.) Polónyi Géza ma kijelentette, hogy a román tárgyalások holtpontra jutottak. A románok ugyanis nem hajlandók másként egyezsége lépni, mint úgy, ha Tisza garantálja az általa ígért engedményeket.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszárnya-tér 7. szám. (Pankolics-telep.)

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyancsak kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk. — Jobbminőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínen is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. — Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 28.

Beöthy Pál elnök az ülést 11 órakor nyitja meg.

Tisza István gróf beterjeszti az állami számvéviszék jelentését és az előirányzat nélküli kiadásokat.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter öt törvényjavaslatot nyújtott be a hájtársaságok segítéséről.

Napirend: Ujonclétszám megállapítása.

Simon Elemér előadó a törvényjavaslatot ismerteti. Ilyen rossz gazdasági viszonyok közt még kormány nem kért létszámemelést, de a közelmúlt események miatt szükség van erre. A törvényjavaslat szerint harmincegyezer emberrel emeli a hadsereg ujoncjutalékát. Reméli, hogy ezután erre már nem lesz szükség, mert Franciaország nem bírja már emelni s ezért Németország se emeli. Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Polónyi Géza arra utal, hogy a balkáni államok kisebb haderővel vívták ki függetlenségüket, mint amilyen nekünk van. Más országok, így Svájc, Holland-, Belga-, Dán-, Svéd- és Angolországok nem vesznek részt az általános fegyverkezésben és boldogulnak. Ugy fogunk járni, mint az, ki fél a háborútól és kardjába dől. Két tényezője van a létszámemelésnek: az emberanyag és a pénz. Ha kis államok e téren haladnak, biztos tönkretűnés felé mennek, még ha több ujoncot is bírnak állítani. Oroszország 70 millió lakosságából évenként 600000-rel is emelheti a létszámot s így beláthatjuk, hogy a legveszedelmesebb szomszédal sem bírjuk a versenyt felvenni. Az érvelés tehát nem állhat meg, mert ezen az uton nincs megállás a „végig”. A költségvetéssel épp így vagyunk, mert Franciaország a hadseregére évi 872, Németország 868 milliót ad ki, de versenyezhetünk e tekintetben is azokkal?

Sem emberanyagban, sem pénzben nem versenyezhetünk velük, s oly állam, mint Magyarország, csak a nemzetközi helyzet megteremtésével menekülhet a biztos pusztulástól, hiszen már is anyagi tönk szélén állunk gazdaságilag már itt a pillanat, hogy már majdnem kimondhatjuk, hogy nincs menekvés. Magyarországnak csak akkor van jövője, ha nemzeti hadserege lesz, s én azon az állásponton vagyok mindég.

Tiltakozik a javaslat ellen ép úgy mint az 1912. XXX. törvények módosításánál is tiltakozott. Legalább a naplóban legyen megörökítve, hogy volt egy képviselő, ki kijelentette, hogy az 1912. évi XXX. törvény-cikket alkotmányellenesnek tekinti, mért is annak módosításához sem járul hozzá. — Azon év június 4-én a többség parlamenti esínyt tett és akkor fogadták el 1-ső, 2-ik és 3-ik felolvasásban is a törvényjavaslatot.

Érvénytelenül keletkezett tehát, jogerőre nem emelkedhetik, s míg alkotmányos uton helyre nem hozzák, sem a törvényt, sem módosítását el nem fogadja.

Polónyi Géza 1 órakor befejezte beszédét.

Elnök egy órai szünetet ad.

Szünet után.

Okolicsányi és Zalán szólaltak fel a javaslat ellen. Végül Hazay Samu beszélt. Beszédében rámutatott a balkáni háborúra, melyben az Európa által hatalmasnak tar-

tott Törökországot a szövetségesek tönkreverték. A török hadsereg amúgy is züllött volt. Ebből arra következtet, hogy a hadsereget fejleszteni kell és minden meglepetésből mentessé kell tenni. A balkáni háborúban a törökök 350000 embert állítottak ki a szövetségesek 350000 emberével szemben, amire senki sem számított. A monarchia tekintélye megkívánja a katonaság fejlesztését, javasolja a javaslat elfogadását.

A javaslatot egyhangulag elfogadták.

Ezzel az ülés véget ért.

A vasuti pragmatika. Tegnap délután négy órakor a képviselőház közlekedésügyi és igazságügyi bizottsága együttes ülést tartott amelyen a vasuti pragmatikát tárgyalták. Vojnich báró, a munkapárt alnöke kijelentette, hogy a vasuti pragmatika február 4-én vagy 5-én már a képviselőház napirendjére kerül.

A horvátországi magyar iskolák. Félhivatalosan jelentik: A Pesti Hírlap tegnapi száma egy a horvát megegyezés hátterében lévő állítólagos titkos paktumról ad hírt, amely egyik részében, a horvát belső politikai ügyekre, másik részében pedig a horvátországi magyar iskolákra vonatkozik. Illetékes helyen a Budapesti Tudósító útján kijelentik, hogy azokon tulmenően, amiket a miniszterelnök annak idején a képviselőházban teljes nyíltsággal előadott, a horvát megegyezésre vonatkozóan semmiféle titkos megállapodás, vagy paktum nincs. Az erre vonatkozó híresztelések tehát valótlanok. Ami a horvát-szlavonországi magyar iskolákat illeti, ezekre nézve illetékes helyen külön is hangoztatni kívánják, hogy az iskolák fejlesztése a jövőben is ugyanúgy fog történni, mint eddig.

Polónyi és az ellenzék

A képviselőház ülésén, mint más helyen is olvasható, már tíz óra előtt nagy meglepetést keltve megjelent a folyosón Polónyi Géza. Természetesen az újságírók megrohanták a kérdéssel:

— Hát kegyelmes ur itt?

— Igen eljöttem, — válaszolt Polónyi Géza — hogy a kötelességemet teljesítsem.

— Hiszen az ellenzék azt határozta, hogy nem jön be a mai ülésre?

Polónyi erre így válaszolt:

— Az ellenzék azt határozta, hogy ma nem jön el, de szombaton itt lesz. Azt kérdelem én, ugyan mi fog itt változni szombatig. Egyáltalán nem értem barátaim taktikáját. Ha szombaton be lehet jönni, miért nem lehet ma és ha ma nem lehet, miért lehet szombaton. Ez teljesen érthetetlen, én azonban teljesíteni fogom kötelességemet.

— Fog beszélni is a kegyelmes ur? — kérdezték.

— Igen, — válaszolt Polónyi — fölszólok, mert én az ország legvitálisabb érdekeinek tartom a katonai kérdéseket.

A kereskedelmi és iparkamara teljes ülése.

Jutalomdíjak kiosztása.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara tegnap tartotta ez évben első teljes ülést, dr. Moskovits József elnöklete alatt. Ugy a bel- mint a kültagok nagy számmal voltak jelen.

Ünnepélyes színezetet adott a teljes ülésnek a miniszter azon intézkedése, hogy a kamara kerületéből hat kereskedelmi alkalmazottat pénzjutalomban részesített é elismerő oklevéllel tüntetett ki s ezen jutalmakat ezuttal osztotta ki a miniszter jutalomdíját és az okmányokat.

Egyébként a kamara által tárgyalásra kitűzött ügyek között is több kiváló érdekes dolog volt.

A miniszter elismerése.

Elnök felolvastatta a kereskedelemügyi miniszter leiratát, amelyben a kamara felterjesztéséhez képest id. Schmidt Béla, Goldmann Márton, Császár Bendeguz, Jánosházy Antal, Klein Márton és Lőrincz Lajosné sz. Kohn Berta kereskedelmi alkalmazottaknak, akik hosszú, buzgó munkálkodást fejtettek ki a kereskedelmi pályán s s különösen hosszabb idő óta ugyanazon cég szolgálatában állanak, elismerése jeléül előbbi négynek 150—150 korona, utóbbi kettőnek pedig 100—100 korona jutalmat és mindannyinak elismerő oklevelet adományozott.

Dr. Moskovits József elnök szép beszédben méltatja a miniszter elismerését, amelyhez fűződik a társadalom elismerése is. Egy hosszú becsületes munka határjelzőjénél üdvözli a kitüntetetteket. Vázolta egy hosszú élet küzdelmeit, melyek közepette hűek maradtak hivatásukhoz, főnökükhöz. Ebből folyik, hogy a munkaadók is megbecsülik őket, mint munkatársaikat. Az elismerés ilyen megnyilvánulása által virágokat szándékoznak további utjukra hinteni; a miniszter levele legyen igazi nemesi levelük s lássák, hogy fáradozásuk elismeréssel tállalkozott.

Ezután kiosztotta a jutalmakat és elismerő okleveleket. Az egyik kitüntetett: Császár Bendeguz időközben elhunyt s az okmányt és jutalmat özvegyének nyújtotta át.

Özv. Rechtené Bauer Zsófia, a női kereskedelmi tanfolyam igazgatónöje, aki mint vendég volt jelen, a feminista egyesület nevében őszinte hálás köszönetét fejezte ki, hogy a lélekemelő ünnepélyen jelen lehetett Örömet tolmácsolja, hogy a kitüntetettek között nő is van s mélyen köszöni, hogy a nőket is részesítik abban az elismerésben, mint a férfiakat. (Taps.)

Dr. Moskovits József köszönetet mond a vendégeknek, hogy megjelenésükkel az ünnepélyt emelték.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készítettnek. Telefon 419

A kisipar támogatása.

Ezután a közgyűlés folyó ügyeire tértek át.

Első sorban felolvasták az elnök közléseit, amely megemlékezik a többek között arról is, hogy egyes kisiparosoknak állami gépek adományozás iránti kérelmét a miniszter nem teljesítette.

Ungerleider Mór helyteleníti, hogy a miniszter a kisipart mellőzi, a gyáripárt pedig milliókkal támogatja. Indítványozza, hogy az elutasított kérelmeket újból terjeszse fel a kamara, azzal, hogy a kamara ajánlatát vegye a miniszter figyelembe.

Urán Mihály pedig azt kérdi, hogy a Moskovits-féle cipőgyár vizsgálatáról a jelentést felküldte-e a kamara.

Dr Sarkadi Lajos rámutat, hogy a kamara megtette a kötelességét s a kérvényeket ajánlólag felterjesztette, de a döntés a miniszter joga. Az újból felterjesztésnek gyakorlati eredménye nem lenne. A felszólalás jegyzőkönyvbe kerül s azt kísérel felterjesztésben a felszólalásra felhívhatják a miniszter figyelmét. — Az Urán Mihály kérdésére kijelenti, hogy a gyárvizsgálatról felvett jegyzőkönyvet hűen felterjesztették a miniszterhez.

Stágl Kálmán azt szeretné tudni, hogy a jegyzőkönyv milyen véleménynyel ment fel. Felsorolja, hogy a vizsgálat minő abszurd állapotokat talált. A művezető nem szakember s 400 munkás helyett csak 200 munkás van alkalmazva.

Dr Moskovits József megjegyzi, hogy a vizsgálatnál a könyveket is megtekintették. Különben a miniszter szakértőt is küldött le, aki szintén jelentést tett a miniszternek.

Többek hozzászólása után dr Sarkadi Lajos titkár javaslatát fogadták el.

A titkár és pénztárnok jelentését, valamint a miniszter leiratát, mellyel a költségvetést jóváhagyta, tudomásul vették.

Szállítás a hadsereg részére.

Hosszabb vitát keltett a hadügyminiszter és a temesvári hadbiztos átirata, a szegedi gazd. egyesület ügyében.

A kamara ugyanis, több nagyváradai terménykereskedő panaszára feljelentést tett, hogy a szegedi gazd. egyesület a katonai terménybeli szükségletek egy részét Nagyváradon ügynökök által szerzi be, holott csak olyan termelőtől jogosult a katonaság részére a terményeket beszerezni, aki az egyesület tagja. A hadügyminiszter rendeletére a hadbiztoság elrendelte a vizsgálatot, de állítólag a panasznak nem volt alapja.

Dr Sarkadi Lajos titkár részletesen foglalkozik a kérdéssel s rámutat, hogy újabb panaszok is merültek fel. Javasolja, hogy írjon fel a kamara újból a hadügyminiszterhez s jelentse ki, hogy sem a kitanitást, sem a megróvást nem fogadja el, egyben pedig terjessze fel az újabb panaszra vonatkozó adatokat.

Ilyen értelemben határoztak.

A vasutállomáshoz közlekedő villamos kocsik levélgyűjtő szekrényvel látandók el s erre a kamara egyszersmindenkorra 720 koronát és évenként 60 koronát áldoz.

Helyeslőleg tudomásul vették. Tudomásul vették az elnökség azon intézkedéseit, hogy a kamara szakelőadásokat rendez Nagyváradon, de a vidéken is szándékozik ilyen előadásokat rendezni.

Felterjesztést intéz a kamara a miniszterhez, hogy a kamara kerületéből 3 iparosnak adjon államségélyt boszniai tanulmányra.

A csődtörvény módosítását, hivatkozva a kamara ez irányú korábbi felterjesztésére, megsürgeti a kamara.

A mellfűzőiparnak, valamint a könyvnyomdászati iparnak képesítéshez kötését véleményezi a miniszternek a kamara.

Számvizsgálókká az eddigiek: Cser János, Breider Ármin, Brüder Jenő; — a feyelmi bizottság tagjaivá pedig Rendes Vilmos, Szabó Károly, Ullmann Sándor, Leitner Márton és Hann Lajos választottak meg.

Pártoló felterjesztéssel támogatja a kamara a nagyváradai Kereskedelmi Csarnoknak az igazságügyi miniszterhez intézett azon felterjesztését, hogy a Csarnok kebelében választott bíróságot állithassanak fel.

Néhány apróbb ügy elintézése után a teljes ülés véget ért.

Mikor zárják a kapukat.**Új szabályrendelet.**

Folyó évi február hó 8-án életbelépő kapuzárási szabályrendelet fontosabb rendelkezését a rendőrkapitányi hivatal a közönség tájékoztatása végett a következőkben közli:

Minden háztulajdonos, akinek háza az I. II. és III. körzetben fekszik, továbbá a IV. körzetben fekvő azon házak tulajdonosai, ahol a házak bekerítését a rendőrhatalóság elrendelte, gondoskodni tartoznak arról, hogy a háznak kapuja zárral és az utcáról a házba bevezető jelző csengővel ellátva legyenek.

A háztulajdonos vagy birtokos köteles gondoskodni, hogy kapuja télen-nyáron este 10 órától október 1-től április 30-ig reggel 6 óráig, május 1-től szeptember 30-ig pedig reggel 5 óráig zárva legyenek.

Az építkezési szabályrendeletben meghatározott III. és IV. körzetben május 1-től szeptember 30-ig terjedő időszak alatt a kapu már reggeli 3 órától nyitva tartható.

Minden háztulajdonos gondoskodni tartozik, hogy a sötétség beálltával, legkésőbb azonban az utcai világítással egyidejűleg házának kapualja, — lépcsőháza és udvara esti 10 óráig világítva legyen. Esti 10 órán túl emeletes házaknál a kapunyitással megbizott egyén a kapunyitás alkalmával köteles világítani.

A kapunyitás díja esti 10 órától éjféli 12 óráig 10 fillér, azontul reggeli 5 óráig 20 fillér.

Mindazok — akik az előbbi szakaszoknak az utóbbi kivételével eleget nem tesznek, kihágást követnek el s első esetben 1—20 koronáig, visszaesés esetében pedig 1—100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel s behajthatatlanság esetében megfelelő elzárással büntetettnek.

Jelen szabályrendeletnek a kapuzárási világításra és kapunyitási díjakra vonatkozó része a szállodákra s azokra a házakra, melyekben csak egy lakás van, nem terjed ki.

Papp János meghalt.

Biharvármegye társadalmának gyásza van: Papp János nyug. megyei főjegyző váratlanul Budapesten meghalt.

Az elhunyt hatvanhét éves, életerős ember volt. Biharvármegyében, Ponoron született papi családból. Nagyváradon volt jogász s a jog elvégzése után azonnal a közigazgatás szolgálatába lépett. Biharvármegye a központban választotta meg tisztviselőül s a vármegye nagy közigazgatási tehetségét méltányolta akkor, midőn a kilencvenes évek elején Biharvármegye főjegyzőjévé választotta.

Tizenhét évig működött mint főjegyző és ez állásában páratlan szorgalmával és munkabíráásával tünt ki. Oly hivatalnok volt aki páratlan szolgálatkészséggel állt mindig a felek rendelkezésére s derült nyugalmát, állandó kedélyességét sohasem veszítette el. Modora közvetlen, lekötelezően kedves volt mindig, akkor is, mikor már kinőtt a vármegye falai közül s a magyarszéki kerület országgyűlési képviselője lett s az maradt a szabadelvűpárt bukásáig.

A közélet önzetlen előkelő munkása volt s mint ilyen osztatlan nagyrabecsülésnek örvendett. A belényes-vaskóhi vasut részvénytársaságnak megalakulása óta hűséges munkatársa, később igazgatója volt. Mikor a vasutnál megüresedett a vezérigazgatói állás, Papp János nagy tekintélye és ügyszeretete arra indította a vasut intézőit, hogy őt választották meg vezérigazgatónak. Innen kezdve éveken keresztül egyedül e vasut ügyeinek szentelte tevékenységét. A vasutársaság nagy nehézséggel küzdött, mikor igazgatását Papp János vette át. A jövedelem alig fedezte az elsőbbségi kötvények kamatait, s a részvényesek álmodni sem mertek arról, hogy részvényeik valaha osztalékot fognak hozni. Az ő igazgatása alatt váratlanul bekövetkezett az a szerencse, hogy le kellett vágni a 30 éves szelvényeket az osztalék kiváltása végett, s a papírok értéke kétszeresére emelkedett.

Az utóbbi időben betekeskedni kezdett s nyugalomra vágyott. A múlt év végén megvált a belényes-vaskóhi vasut vezérigazgatóságától, de megmaradt igazgatónak s nagy szakértelménél fogva kérték fel, hogy a márványbányák és kőbányák ügyeit ő intézze továbbra is, mert nagy szerepe volt abban, hogy a bányák jövedelmezővé lettek.

A nagyváradai takarékpénztárnak előbb felügyelője, később igazgatósági tagja volt s éveken keresztül érvényesítette széleskörű tapasztalatait a takarékpénztár vezetésében.

A görög keleti egyház híve volt s tevékeny részt vett egyháza életében is az egyházi autonómia terén, hol zsinati képviselő volt. A megyei románság egyik legelőkelőbb férfja volt, kinek tekintélye előtt meghajoltak s tuzók is, mert mindenki

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA D A J K O V I T S
S P E C I A L I S T Á J A Nagyvárad. Sas-palota.

tudta, hogy épp oly jó és hűséges magyar hazafi volt, mint jó román.

Körülbelül két hete muló betegsége volt, de annyira jól érezte magát, hogy mint a belényesi vasúttársaság bánya ügyeinek vezetője Budapestre utazott s itt érte a halál.

Tegnap reggel felkelt és reggelihez akart ülni, mikor szívszélhűdés érte, mely azonnal megölte.

Egyetlen rokona maradt, testvére: özv. Darabanth Gerőné, aki Feketetón lakik, jegyző özvegye.

Végrendelete Miskolczy Barnabásnál van letéve, ma bontják fel. Megtették az intézkedéseket a holttest hazaszállítására.

A téli sport sebesültjei.

Ujabb balesetek.

A Gerliczy-utcai pálya.

Vasárnapi számunkban foglalkoztunk a nagyváradai ródlizőkkel, akik a veszélyes pályákon súlyosabb sérüléseket szenvedtek. F. M. aláírással kedden egy levél érkezett a szerkesztőséghez, amelyben a levélíró védelmére kel a ródli és szki sportnak. Az audiatur et altera pars elvénél fogva ezt a választ is közöltük.

Volt a levélben egy kitétel, amely szerint a Gerliczy-utcai pálya nagyon jó, egyetlen hibája csupán az, hogy egy kis társaságé, amely a diákoktól 20 fillért szed és ezzel megnehezíti a fiatalság sport élvezetét.

Erre vonatkozólag, illetékes helyről levelet kaptunk, amelyben felkérnek bennünket, hogy cáfoljuk meg ezt az állítást. A levélíró kijelenti, hogy a társaság csak azért szed díjakat, mert másképpen lehetetlen a pályát fenntartani, azonban olyanok, akik nem tudnak fizetni (a szegényebb diákok) mint vendégek mindenkor díjtalanul használhatják a pályát.

Készséggel helyt adtunk a társaság nyilatkozatának, mert tény, hogy ródli pályát fenntartani költségbe kerül és ezt csakis úgy lehet fedezni ha a pályán szánkózók hozzájárulnak.

Ami pedig magát a ródlizást, a nagyváradai ródlizást illeti, az elmúlt rövid két nap igazolt bennünket. Ez alatt a két nap alatt tömegesen fordult elő súlyos baleset. Rónay Endre joghallgató tegnapelőtt a lábát törte, egy alezredes neje tegnap ugyancsak eltörte a lábát, dr Vavrek Kálmánénak pedig a karját helyezték gipszbe. Ez két nap „eredménye.” Ezek azonban csak olyan sérültek, akiknek a balesete feltűnő és nyilvánosságra jutott. A balesetek száma valóságban jóval több.

Budapesten a rendőrség betiltotta a ródlizást. Nálunk még nem tett semmi intézkedést a rendőrség, de tenni fog, ha látja, hogy

az előkelő családok tagjai egymás után kerülnek az ágyba és gipszbe. A váradi hegyek tele vannak „pályák”-kal. Ezek a helyeken kisfiúk, parasztyerek szánkóznak, akik ha megsebesülnek nem tudja meg senki, mert otthon maradnak. Jól tenné a rendőrség ha megrendszabályozná a veszedelmessé vált téli „sportot.”

Villanypróba az új Kath. Körben.

*

Az új Kath. Kör palotája körül fekvő utcákban tegnap este különös, frappáns jelenség vonta magára a járókelők figyelmét. Vakító fényzón sugárzott az utcák fölött s diadalmasan tört az ég felé. A szokatlan fényzón forrása az új Kath. Kör palotája volt, amelyet tegnap este borítottak először fénybe.

A nagyváradai katolikus világ nem is álmodja, hogy miesoda fényes csarnokot emelt számukra dr Belopotoczky Kálmán v. b. t. t. nagyprépost fejedelmi bőkezűsége. Ennek a palotának impozáns hatása volt tegnap, amikor először sugárzott szét ablakából a fény, de méreteiben talán százszorta impozásabb az a fellendülés, ami a keresztény társadalomban mutatkozik, amióta ez a palota áll.

Ünnepélyes keretek között folyt le a palota villanypróbája. Jelen volt dr Belopotoczky Kálmán nagyprépost is, akit dr Karácsonyi János kanonok, a Kath. Kör elnöke kalauzolt végig a pompásan kivilágított termeken. Mint ellenőrző szakértő megjelent Ghéczy Géza káptalani főmérnök. A villanszerelést és világítás berendezését Bellányi Imre mutatta be.

A lépcsőház foyerjében 8 drb 50-es Wolfram-körte ég, tompított fényvel. A körli helyiségekben szintén ilyen világítás lesz, de a folyosó világítását fokozni fogják.

A hangversenyterem világítása pompás. Nagyszerű fényzónát ad a körték gyöngyosora, a menyezetben különösen szép a körték aranyozettája. A páholyok alatti részen szintén erősebb világítás lesz.

De legfrappánsabb az emelvény világítása. A falak esontszíne kitűnően érvényesül a tompított fényben s elsőrendű fényeffektusok hozhatók ki. A terem akusztikája egyszerűen bámulatos. Minden szót, a legesendesebb beszéd halk szavát is tisztán lehet érteni a legtávolabbi oszlopok mögött is.

A páholyok fölött van a villanszerelő fülkéje, ahol ragyogó márványtáblán látható az egész palota világítási berendezése. Innen fogják eszközölni a vetítéseket is.

A Katolikus Körnek pompás házi telefonja lesz s minden teremben villanycsengő. Külön telefonállomást szerelnek föl. A körli helyiségekben pazar kényelmet s a modern komfort minden dus és drága felszerelését fegják találni a tagok.

Belopotoczky Kálmán legteljesebb megelégedését fejezte ki Bellányi Imre előtt a kitűnő villanszerelésért. Kisebb módosításokat ajánlott, amelyeket a káptalani főmérnök utasítása szerint fognak végrehajtani.

Szóval néhány hét múlva egy impozáns, ragyogó csarnok nyílik meg, amelyben a zene, a művészet s a szórakozás díszes otthonra talál.

BONYODALMAK A SZINHÁZI VASAJTÓ KÖRÜL.

Légvonatos a nézőtér és a szinpad.

Valami böles intézkedés folytán a színház vasajtóját (a jobb oldali ruhatár és a férföltözőt összekötő vasajtot) becsukták. Eddig is tilos volt előadások alatt az igazgatón, a karmestereken és a titkáron kívül a vasajton közlekedni, de egy pár nap óta délelőtt is le van zárva, a szinpadot a nézőtérrel összekötő egyetlen ajtó.

Ez az intézkedés nagy visszatetszést szült a színészek között. Eddig ugyanis délelőttökint a színészek a ruhatár folyosóján, vagy fent a büffében nyugodtan tanulhattak. A próbák alatt ugyanis a szinpadon nem szabad senkinek sem tartózkodni csak a próbáló színésznek. A többiek ilyenkor lementek a nézőtérre, vagy olyan helyre, ahol tanulni lehet.

Az öltöző folyosóján annyira sötét van, hogy ott lehetetlen kibetűzni a kuszárrással írott szerepeket.

Most aztán egyszerűen lehetlenné tették a tanulást. A nézőtérben, a foyerban, vagy pedig a cukrászdában tartózkodni nem szabad, az utcán pedig hideg van, kávéház a közelben nincs. Ha még is valamelyik kávéházba merészkedik egy színész, vagy színésznő, hogy a jelenéseig tanuljon és véletlen lekési a jelenését, megbüntetik.

A színészek orvosoltatni akarják ezt a súlyos következményekkel járható sérelmet, deputációt fognak küldeni a polgármesterhez, hogy vonassa vissza, vagy semmisítse meg ezt a különös, ok nélküli intézkedést.

Felsőbb helyen azt hangoztatják, hogy a nézőteret és foyert azért vonták meg a színészek és színésznőktől, mert a próbák alatt ott tizóraiztak morzsával és papirdarabokkal szemetelték tele a drága szőnyeget. Pedig inkább mással lehetne gondolni.

Nincs az országban színház, ahol a légvonat heteken, hónapokon keresztül olyan orgiákat ülne, mint a mi színházunkban. A nézők, urak és hölgyek dagadt fejjel vándorognak másnap, ha előző este a színházban voltak. Mikor a bársony függöny szétlebben a női frizurák kánkánt táncolnak, a férfiak fűrtjei (akiknek van) az égnek merednek ijedtükben. Olyan nagy, régi, vakmerő és jól táplált a Szigligeti-színházi „eug.”

Különösen a zsöllén érezhető a légvo-

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-buto-rokat, teljes lakásberendezés, valamint mindennemű asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

az utóbbi háboru után nagy átalakulások történtek, amelyek a vámpolitikában is változásokat okoznak, hanem mindjobban közeledik a kereskedelmi szerződések megújításának ideje. Vágó József előadása ezeket a fontos kérdéseket tárgyalja s ezért is óhajtható, hogy előkelő kereskedő közönségünk minél nagyobb számmal jelenjék meg a tanulságos előadáson, amely délelőtt 11 órakor lesz. Ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

* **Az Oltáregyesület** munkadélutánjait az uri hölgyek nagy szorgalommal látogatják és buzgón dolgoznak a szegény templomoknak adandó egyházi ruhákra. Ujabb munkaváltás címén a következő urhölgyek juttatták el adományait az egyesület vezetőségéhez: Karácsy Karolin és Teréz 25 kor., Papp Anna 120 kor., özv. Sal Ferencné 10 kor., özv. Kinczel Jánosné 10 kor., Des Escherolles Kruspér Gilbertné 10 kor., Rónay Albertné 10 kor., Justh Károlyné pedig 50 koronával az alapítók sorába lépett. Az adakozóknak ez uton is hálás köszönetet mond az elnökség.

* **Zichy Jenő gróf a fák védnöke.** Bihardiószeg község képviselőtestülete elhatározta, hogy járhatatlanságáról megszűnt vidéken híres vasuti hozzájáró utját járhatóvá teszi. A képviselőtestület azonban kijelentette, hogy csakis úgy építi meg az utat, ha nem kerül pénzébe. Mivel az építéshez pénz kell, a szükséges összeget úgy teremti elő, hogy a kérdéses ut szélén lévő gyönyörű fasort kiirtja és a százados fákat értékesíti. A kiirtandó fasor Diószeg egyik nevezetessége s igen nagy veszteség volna a közönségre, ha a szép fasort kipusztítanák. A testület határozata ellen gróf Zichy Jenő diószegi birtokos felebbezést adott be a vármegyéhez. A gróf barbárságnak tartaná a fák kiirtását és kéri a vármegyét, hogy semmisítse meg a képviselőtestület határozatát. Különbösen is a község elég jó módu ahoz, hogy az utat saját pénzből kiépítse, miért kell ezért tönkretenni egy százados fasort?

* **A rendőr előtt akart meghalni.** Debrecenből jelentik: Tegnap délelőtt a Piac-utca legforgalmasabb helyén megállott Szabó Mihály munkás és oda-szólt a rendőrnek:

— Tisztelt uram, én most meg fogok meghalni!

A rendőr leintette, de abban a pillanatban megvillant Szabó kezében a revolver, amelyet a szájának irányozott. A revolvért a rendőr kiütötte Szabó kezéből s az öngyilkosjelöltet pedig beszállította a rendőrségre, ahol Szabó előadta, hogy azért akart meghalni, mert idős apja újra megházasodott és fiatal asszonyt hozott a házhoz.

* **Halálozás.** Babrik István, élete 17-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése holnap, január 30-án délután fél 3 órakor lesz a Pece-utca 19. sz. háztól.

* **A vigyázatlan géplakatos.** Lukács Ferenc géplakatos Mezőtelegd községben egyik kovácsmükelyben dolgozott s mikor egy kazánlemez nyújtott át, vigyázatlanságában a lemez elejtette és ballábának kis ujját a lemez levágta. Beszállították a biharmegyei kórházba.

* **Iparosok segélyezése.** Az Ipartestületi Asztaltársaság segélykiosztása a jövő héten február hó 4-én veszi kezdetét, miért is felhívjuk a segélyre szoruló iparosok figyelmét, hogy a segély iránti kérelmükkel február hó 3-án délutánig az Ipartestület hivatalában terjesztik elő, mely után az asztaltársaság elnöksége a legnagyobb diszkrétó és titoktartás mellett fogja a segélyt folyósítani. Az Ipartestületi Asztaltársaság Elnöksége.

* **Kulturdélután a tárlaton.** Balla Béla tárlata ismét intím és speciálisan nagyváradi művészi esemény színhelye lesz. Ma délután 5 órakor a kétségtelenül nagyszámú és előkelő izlésű közönség előtt szerepelni fognak K. Mihelfi Elvira, Etsy Emilia, Miklós Jutka, Sas Ede és Antal Sándor. A közönség előtt rendkívül szimpatikussá váltak ezek a tárlati előadások, amelyek legfőbbnyire a legfrissebb nagyváradi irodalmat kapja. Etsy Emilia K. Mihelfi Elvira finom verseit olvassa fel. Tudjuk, hogy a publikum rajong Etsy csodálatosan meleg, színes szavalaatáért. Miklós Jutka szép poémáit mondja el, míg Sas Ede volontaire-korabeli élményeiről fog csevegni. Az egész artistikus műsort át fogja Antal Sándor elegáns, szellemes konferansza.

* **Nagy betörés Nagylétán.** Tegnapelőtt a debreceni állomás környékén egy ember vonta magára a járó-kelők figyelmét. Hajadonfővel szaladgált az illető az utcán, a kemény hidoget mintha észre sem vette volna. Feltűnt a dolog az ott posztoló rendőrnek is, ki igazolásra szólította és bekísérte a rendőrségi központra. Dr Komlóssy Pál rendőrkapitány hallgatta ki.

— Hogy hívják?
— Szabó Imre.
— Mi a foglalkozása?
— Dolgozom, ha van munka.
— Hol hagyta a kalapját? Miért szaladgál hajadonfővel?
— Egy koresmában hagytam a kalapomat.

Nagyon gyanus volt az ember. A rendőrkapitány mellé adott egy rendőrt:

— Mutassa meg, hogy melyik koresmában hagyta a kalapját.

Debizony az idegen nem tudta megmutatni, hogy hol maradt a kalap. Bejártak a városban csaknem minden koresmát, de sehol sem látták az illetőt, még kevésbé hagyhatta ott a kalapját.

Visszamentek eredménytelenül. Vallatóra fogták:

— Valami roszban törte maga a fejét, mondták neki.

De nem akart vallani. Egyelőre fogva tartották és megindították a nyomozást. Megállapították, hogy az illető Nagylétáról ment Debrecenbe. Táviratoztak oda. A válasz visszaérkezett, hogy ott az elmúlt éjjelen nagy betörést követtek el eddig még ismeretlen tettesek. Egyike ott hagyott egy kalapot. Más bűnjel nem maradt ott utánuk. De ez is elég volt. Minden valószínűség szerint az elfogott ember az egyik tettes és ez volt az, aki a betörés színhelyén hagyta a kalapját.

Különbösen azt is megállapították, hogy hamis nevet mondott be. A debreceni rendőrség átkísértette az illetőt Nagylétára.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Egy jóforgalmu sütőde lakással** együtt átadó betegség miatt, esetleg a ház is eladó. Cim a kiadóban.

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Sikkes, elegáns** modell kalapjaimból visszamaradt szép választék, azokat féláron alul árusítom. Gyászkalapokból nagy raktárom van és modell után 4 óra alatt szépen, pedánsan készítek is. Tisztelettel **Ujhelyi Róza** Nagyvárad, Rimanóczy-utca Royál-hávéházzal szemben.

Aruraktár leredukálása folytán mélyen leszállított áruk Kossuth-utca elején.

Kertész S. Sándor női divatruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek.

Kosztüm, ruha és bluz szövetek. Selymek, bársonyok. Vászna, schiffonok, asztalneműk.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosóbarhetek, zephierekéskartonok.

Kész női és férfi fehérneműk Paplanok. Szörme áruk.

Menyasszonyi kelengyék Csipkék, himzések, harisnyák és bélésárúk és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat míg a raktár tart nagy készséggel küldök. **Telefon az egész vidékre 10-30.**

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden a szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Az E. K. A. R. T.** (Egyesült Kereskedelmi- és Automobilszállítási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautomobilokat szállít az összes felszerelési cikkekben **Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a.** nagy raktárt tart. **Telefon: 13-21.** A cégnek **Körház-utca 6. sz. a.** pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. **Telefon: 13-52.** Benzin és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

x **Ha a választást megsemmisítik.** Mi azért is elmegyünk a **Párisi Bazárba** a **Sas passagéba** és választunk magunknak játékot, ajándéktárgyakat. báli és farsangi cikkeket.

x **Két jogász sétái a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán,** passagé-kapu mellett.

x **Több egyszobás lakas kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

mat. Itt összpontosul a színpadról az orkeszterből és a karzati ajtók nyílásain keresztül áramló huzat.

A vasajton keresztül közlekedő színezeteket és színészöket (pl. Medgyaszainét) 5 koronára bünteti a kihágási bíróság, de azok, akik fogfájást visznek haza, semmiféle kárpótlást nem kapnak. Legyen több meleg a nézőtéren és kevesebb a légvonat. A morzsákat majd elintézik azok, a kik sepregetnek. Tudvalevőleg ez az ő hatáskörükbe tartozik.

HIREK

Tájékoztató.

Január 29. Pénzügyi szakbizottság ülése délután 3 órakor.
Jan. 29. Egyesült Biharmegyei Bank és Központi Takarékpénztár közgyűlése délután 5 órakor.
Január 31. Nagyváradi Hitelbank közgyűlése d. e. 10 órakor
Január 31. A keresztényszocialista építőmunkások nagyváradi szakszervezetének táncestélye a Kath. legényegyletben.
Február 1. Gazdasági és Iparbank közgyűlése d. e. 10 órakor.

Kenyér uzsora.

A kenyér árát ismét felemelték csekély két fillérkével. Csakugy, hirtelen, váratlanul, egy reggel arra ébredt a közönség, hogy a kenyérért, a mindennapi betevőfalatért, amelyet senki nem nélkülözhet, s amelyért eddig is horribilis árakat fizettünk, most még két fillérrel többet kell kiadni. Megmagyarázható, elfogadható oka nincs ennek a vakmerő kapzsiságnak.

Talán csak nem az, hogy az Osztrák-Magyar-bank leszállította a kamatlábat? Ha a pénz olcsóbb, legyen drága a kenyér — mondják a pék urak.

A pékeknek ez a merész és hihetetlen egyöntetűséggel véghezvitt eljárására igazán nem lehet más szavunk, mint: kapzsi kenyér uzsoráskodás, amely ellen a legerélyesebb módon tiltakozniuk kell. Gonosz és vakmerő támadás ez a közönség zsebe ellen és éppen azokat sújtja legjobban, akiknél minden fillér igazán életszükséglet, akiknél valóságos esapás a kenyér árának hirtelen, váratlan felemelése.

Sajnos, nincsenek törvényeink, amellyel az uzsorának ezt a leggonoszabb fajtát meg lehetne akadályozni. Azonban társadalmi és hatósági uton tehetnénk ellene.

Hatósági kenyérgyárakat kell felállítani, és szembehelyezni, a pékek önző, kapzsi üzletével szemben. Olesó és jó kenyéret adhatunk a közönségnek a hatósági kenyérgyárak útján és bizonyos, hogy nem lesz ráfizetés. Egyöntetű és erélyes akcióval kell fellépni a kenyér uzsora ellen, mert nem lehet, hogy az egész nagy közönséget kiszolgáltatásuk néhány ember kapzsiságának.

* A győri püspök látogatása.

Várady L. Árpád győri püspök Hosszu Vazul g. kath. püspök meglátogatása után Erdélyből jövet ide érkezett s gróf Széchényi Miklós püspök vendége. Tegnap tisztelgett nála a váradi káptalan *Belopotoczky* Kálmán v. b. t. t., nagypréposttal élén. A nagyprépost üdvözlő beszédet intézett hozzá, melyre válaszolva a győri püspök háláját fejezte ki a szíves üdvözlés felett s felemlítette ifjúkori reminiscenciáit, mert a nagyprépost egykori tanára volt, s a káptalan tagjai közül többen tanulótársai. A nap folyamán meglátogatta a bukovinai csángófiukat, a kiket a Szent László-társulat itt neveltet a Szent Vince-intézetben. A győri püspök ugyanis a Szent László-társulat elnöke. Este *Várady* püspök *Belopotoczky* Kálmán tábori püspök nagyprépost vendége volt gróf *Széchényi* Miklós püspökkel, és a káptalan tagjaival együtt. *Várady* L. Árpád ma délután utazik el Nagyváradról.

* **Az alispán Budapesten.** *Fráter* Barnabás alispán tegnap Budapestre utazott. Az alispán több sürgős megyei ügyet intéztet el a miniszteriumokban, ezért pár napig fog a fővárosban időzni.

* **Fegyverek a főszoigabirói hivatalnál.** A központi járásban elhatalmasodott vadászok garázdálkodásainak megfékezésére a főszoigabirói hivatal széleskörű intézkedéseket tett. Kérlelhetetlen szigorral léptek fel minden téren a vadászokkal szemben. A szigorú fellépésnek eredményéről tanuskodik az a hatalmas fegyvergaramada, mely jelenleg a főszoigabirói hivatalban várja a további intézkedéseket. A fegyverek pár nap mulva dobra kerülnek és a legtöbbet ígérőnek eladatnak. A sok rossz fegyver közt van egynéhány értékes dolog is, mely bármelyik fegyvergyűjteményben megállaná helyét.

* **A nyilvános könyvtár** ötödik felolvasó estélye szombaton délután lesz, amikor is *Lakos* Lajos fog felolvasást tartani „*A sorsüldözött Zekky pasáról.*” Az ingyenes felolvasáson az érdeklődőket szívesen látja a könyvtár vezetősége. A felolvasás 6 órakor kezdődik.

* **Hivatalnokból cseléd.** Nagyvárad városánál évek óta dolgozott, mint napi-dijas Sz. J. egy magas fekete munkabíró ember. Nem kutatjuk, hogy mi volt a teendője a turulos palotában, csak az a tény, hogy eddig pennával kereste kenyérét. Pár nap óta nem látjuk a városi hivatalos helyiségekben. Ki tudja hová lett? Állás után futkosott. Izgatottan kereste az alkalmat, mely kenyéret biztosított volna részére. Tegnapig talán reménykedett, hogy valahol csak adnak munkát. Hiába! Tegnap délelőtt megjelent a remény utolsó állomásán, a központi főszoigabiróságon és nem hivatalt kért, hanem cselédkönyvet. Cselédkönyvet, olyat, mely fahodásra, mosogatásra, egyszóval cseléd teendők végzésére ad jogosultságot. Vajjon így több szerencséje lesz a város volt hivatalnokának, vagy tovább fog futkosni a kenyér után?

* **Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság** ma esütörtökön délután 5 órakor tartja meg folyó évi közgyűlését saját intézeti helyiségében.

* Felolvasás a svéd iparüggyről.

Az Ipartestületi Asztaltársaság f. évi február 3-iki összejövele alkalmával *Antal* Sándor fog előadást tartani a svéd munkás és svéd munkaadó viszonyáról. *Antal* Sándor több évig lakott Stockholmban a svéd fővárosában és a fejlett svéd ipari kultúra közvetlen szemlélete révén szívta magába az iparügy iránt érzett lelkesedését. Közvetlen közlelől tanulmányozta a svéd ipar felvirágzásának titkát és azt jórésben a svéd munkások és munkaadók között fennálló közös cél felismeréséből fakadó belsőségteljes viszonyban ismerte fel. Az előadást a legnagyobb érdeklődéssel várják ugy a nagyváradi ipari munkaadók mint ipari munkások is.

* **Eljegyzés.** *Néhai Komáromy* Vince uradalmi tisztartó és özvegye *Takácsi* Nagy Flóra leányát, *Jolánkát*, eljegyezte *Kenéz* Sándor központi tb. szolgabíró.

* **Mennyit kaptak a városok.** Mint közöltük, Nagyvárad városának 54.000 korona államsegélyt utalt ki a belügyminiszter a rendőrség fejlesztésére. Érdekesnek tartjuk közreadni, hogy mily összeget kaptak a többi városok erre a célra. Ebből kitűnik, hogy csak Debrecen, Kolozsvár és Szeged részesültek nagyobb segélyben. A teljes kimutatás a következő: Győr 44.000, Baja 20.000, Debrecen 64.000, Ador 36.000, Hódmezővásárhely 32.000, Kassa 36.000, Kecskemét 36.000, Kolozsvár 64.000, Komárom 20.000, Marosvásárhely 22.000, Miskolc 36.000, Nagyvárad 54.000, Pancsova 20.000, Pécs 36.000, Pozsony 54.000, Selmec és Béalábánya 20.000, Sopron 44.000, Szabadka 54.000, Szatmárnémeti 32.000, Szeged 64.000, Székesfehérvár 26.000, Temesvár 54.000, Ujvidék 32.000, Versec 22.000, Zombor 22.000 korona. — A rendezett tanácsu városok 4000—24000 koronát kaptak ugyan ezen célra.

* **Görgei 96 éves.** Holnap, január 30-án tölti be *Görgei* kilencvenhatodik születési évét. Az évforduló alkalmából tisztelői, ismerősei és hódolói azonban már tegnap megkezdték az üdvözléseket, melyekért a beteg tábornok helyett az ő nevében özv. *Görgei* Istvánné és leányai, özv. *Sántha* Kálmánné és *Návay* Lenke mondtak köszönetet. *Görgei* az utóbbi hónapok betegségei és magas kora annyira elgyengítették, hogy az ágyat csak a legkritább esetben, akkor is rövid időre és az ápolók segítségével képes elhagyni. Testi erejében jóformán csak az ellenállás enerzsiái maradtak meg. Hallása, látása is megbénult. Amig szellemi éberségét teljes frissességében bírta, nem mult el nap, hogy ne érdeklődött volna a világ eseményei iránt. A lapokat rendszeresen elolvastatta, megjegyzéseket fűzött az eseményekhez s a vele történt dolgokról naplójában pár sorral pontosan megemlékezett.

* **Vágó József előadása a keresk. kamarában.** Érdekes és tanulságos előadás lesz vasárnap, február 1-én a nagyváradi kereskedelmi és iparkamarában. *Vágó* Józsefet, a budapesti kereskedelmi és iparkamara segédtitkárát, a vámpolitikai központ ügyvezetőjét sikerült a kamarának megnyerni, hogy előadást tartson *Aktuális vámpolitikai kérdések* címen. A vámkérdés ma közlelől érdeklé egész kereskedelmünket és iparunkat, nem csak azért, mert a Balkánon

ORVOSILAG TÖBB SZÁZ ESETBEN AJÁNLVA.
TELEFON 10-39. □ TELEFON 10-39.
KEPESELEK
ORVOSI KÖTSZERÉSZ ÜZLETE
NAGY-VÁRAD „SAS-PASSAGE”
ATJÁRÓ. Ajánlja saját készítményü

sérvkötőt,

anatómiai sérvkötők,

szuszpenzoriumok, fecskendők és beteg-
ápolási cziikkeit, u. m. egyenestartók,
hasköők, ágytálak, bidég,
amelyek a sérvet állan-
dóan visszatartják, műlá-
bak és művétagok, gummi cikkek, hari-nyák stb és a még fel nem sorolható cikk-k.

Külden próbaterem női és férfi kizsgálásra.

Orlasi nagyraktár

Tisztviselőik és Iparosoknak árendemény.

x Minden nagyobb városban, ugy Nagyváradon is, Zöldfa-utca felőli Zöldfa-passage, kabaré feljára melletti cukorka üzlet, ujonnan átalakítva és megnagyobbítva, február havában megnyílik, ezen cukorka üzletet Az Egyesült Cukorka-gyárak fiókjának óhajtják berendezni, főleg az igazgatóság által megszabott olcsó, nagybani árakat fogja élvezni a »Passageban« vásárló közönsége. Nagyvárad haladása egy újabb vállalattal gazdagabb lesz, a vállalat címe: »Egyesült csokoládé- és cukorka-gyárak központi VI-ik fiókja.« Felülvizsgálóként: ASZÓDI MIHÁLY urat, ismert cukorka szakértőt sikerült megnyerni. *Kóstolókat ingyen.*

x Hány ezer szert használnak köhögés ellen? Európában egyszerűen meg sem lehetne állapítani a sok köhögés elleni szerek számát. Az amerikai ebben is praktikus, az csak olyant használ amiről biztosan tudja, hogy használ azért ott csak a Szilantium tableta fogy, olcsó és biztos. Tudunkkal itt Váradon is van már a Szent László-téren egy drogeriában 60 fillér árban.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x FELHIVJUK a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x meghódította a hölgyeket MLLÉ JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x Ingyen javítjuk a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchényi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „Bartos harisnyája tartós.“ Helyi és vidéki telefon-szám 1359.

x Tölgyszőlőkaró hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bihar-dobrosd állomáson, legelább egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11-95.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Erdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urinői- és papi szabókat. Meglehető olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Uj üzlet** nyílt meg férfi és női divatárakban, varró kellékekben eddig nem létező olcsó árakban. Báli kesztyűk és harisnyák óriási választékban. Minden héten új reklám hét, a reklám cikkek a kirakatban árakkal kitéve, e heti reklám árak ridikülők, harisnyák és zsebkendőkben. *Szt. László-tér, Sas épület* (volt Radó féle helyiségben) Klein Vilmos és Társa cégnél.

x **Teljesen ujonnan van átala-** **kitva** a Rimanóczy-étterem Körös-parti helyisége. Gyönyörű délszaki növényekkel van díszítve, pazarul világítva. Minden időben társas összejövetelek, lakodalmak vagy gyűlések alkalmára a n. é. közönség rendelkezésére áll. Elsőrangú magyar és francia konyha, finom borok, kőbányai sörök és előzékeny kiszolgálásról gondoskodik **Fitz Sándor** bérlő.

x **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszólást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **Báli női atlasz cipők** minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35-39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., caloszik, téli cipők, fehérneműek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szichta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók

**A legszebb
kézimunkák**

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba
mint aranyba foglalva szájpadtás
nélkül, továbbá arany koronákat,
csapfogakat, hidmunkákat fog és
gyökér húzás és tartós fogtömés-
seket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x **A következő szombaton** este új és nagyszerű attrakció érkezik a **Korona-kávéházba**. A Nagyváradon közkedvelt **Koczkás József** női tambura zenekarát szerződtette a kávéház tulajdonosa. A női zenekar egyike az ország legelső női zenekarainak, tizenegy tagból áll, köztük öt kiváló énekesnővel. Szerződtette azonkívül a tulajdonos **Hoffinger Károlyt** is a legkitűnőbb népénekest, **szombat estig** a nagyszerű **Neszmélyi Izsóné** női zenekara játszik, harmincznyolcadik Rácz Laci vezetése mellett.

**Legszebb ajándék
orvosoknak és ügyvédeknek**

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

SZÍNHÁZ

■ ■ ■
Heti műsor.

Csütörtök: Katonadolog

Péntek: Mozikirály

Szombat: Dolóra. (Eredeti bemutató előadás.)

Vasárnap d. u.: Eva. Este: Viola, az alföldi haramia.

Dolóra. Több ízben megemlékeztünk már arról, hogy a színház drámai ensembléja most Mendlik Béla Dolóra című színművére készül, amelynek szombaton este lesz a bemutatója. A próbák már annyira előrehaladtak, hogy az érdekes és mély drámai motívumokon épült színmű máris színre kerülhetne. A Dolóra ismét igen kedvező alkalom lesz arra, hogy Szentgyörgyi Mártha, a nagyváradai közönség kedvence egy pompás szerepben csillogtassa művészetét.

Eva. Vasárnap délután Lehár bájos operettje kerül színre, amely előadásra a színházi pénztár holnaptól kezdve adja el a jegyeket.

A bérlők figyelmébe. A színház igazgatósága felkéri a t. bérlőket, hogy a most már lejárt félévi bérléteiket a színház irodájában minél hamarabb megújítani szíveskedjenek, nehogy bérléteik akadálytalan használatában fennakadás álljon be.

MULATSÁG

■ ■ ■
Az iparos-estély előkészítése.

Az ipartestületi Asztaltársaság tegnap este tartott népes összejövetele alkalmával gondoskodott a folyó hó 31-én este tartandó iparos-estély megfelelő előkészítéséről. A Szilveszter-estélyen tapasztalt hiányokon okulva, minden intézkedést megtett azok kiküszöbölésére, nehogy ezen hiányok az estély ígérkező nagy sikerét veszélyeztessék. Az „Arany Sas“ vendéglő nagytermében a színpadot a terem udvar felőli részébe helyeztette át a rendezőség, tehát a közönség most már az utca felőli részen lesz a terembe bebocsájtható, míg a terem közvetlenül az udvarra nyíló ajtaja és az ablakok szőnyegekkel lesznek megfelelően ellátva.

Gondoskodott továbbá az ételek és italok mérsékelt áron való megfelelő kiszolgálásáról is. A minden igényeket kielégítő program és az estély egyszerű családi jellege folytán a legsikerültebbnek ígérkezik.

Az evangélikus nőegylet teaestélye. Vasárnap, február 1-én ismét ragyogni fognak a Vigadó hatalmas termében a vakító csillárok, ismét diszes és gyönyörű közönség, vidám, jókedvű társaság tölti meg zsufozásig a termet. Az evangélikus nőegylet tartja teaestélyét, amely, mint minden évben, úgy az idén is pompásan fog sikerülni. A teaestély 5 órakor kezdődik, bájos, szép lányok illatos, párolgó teát fognak felszolgálni és kitünő uzsonnát, azután pedig megkezdődik a tánc. Belépőjegy 2 korona.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

§ **Rabló legény.** Érdekes ügyet tárgyalt tegnap a nagyváradi kir. törvényszék esküdttörvényes Szöllősy törvényszéki bíró elnöke alatt. Szücs András ürögdi legény a vádlott, aki néhány korona értékű tengerikő elrablásáért ül a vádlottak padján. Vass István iklódi földmives még 1912-ben ürögdi és szentandrás napszámosoknak adta művelésre a kukoricaföldet harmadában. Október 28-án Szücs András haza akarta szállítani a tengerijét, azonban mikor kiment a földre, meglepetve azt vette észre, hogy az ő része hiányzik. Nem sokat gondolkozott, hanem a szomszédos Kovázdán Demeter részét vitte el. Amikor ezt Kovázdán Demeter észre vette, utána ísietett, követelve, hogy adja vissza a tengerit. Szücs András megtagadta, sőt vasvillával kergette el Kovázdánt. Az ügy először a törvényszék elé került, mert Kovázdán zsarolás miatt jelentette fel Szücsöt, a törvényszék azonban rablás büntetést látta fennforogni, s ezért áttette az ügyet a kir. ügyészséghez. Most a nagyváradi kir. törvényszék esküdttörvényes kezdte a kir. ügyész vádjára alapján az ügyet tárgyalni. Itélet ma lesz.

§ **Vétkes bukás.** Schwartz Ignác nagyváradi szabó vétkes bukás vétségével vádolva állott a nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága előtt. A gazdasági krízis az ő üzletét is magával ragadta s elrendelték ellene a csődöt. Nem vezetett rendes könyveket, mérleget nem készített s így vétkes bukásért 50 korona pénzbüntetésre ítélte a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembe vételével.

§ **Elítélt orvadász.** Tulka községben a nagyváradi lat. szert. püspökség erdejében vadászott Szabó Sándor. Nem volt vadászati joga, de azért nagy kedvteléssel üzte ezt a nemes sportot. Az erdőőrök sokáig kutatták, hogy ki lehet, aki az erdő vadjait megdézsmálja. Egy őszi délután azután Schaller Gyula és Magyar György erdőőrök észrevették Szabó Sándort, amint nagyban lesett a vadra. Felelősségre vonták, azonban Szabó Sándor menekülni kezdett előlük, sőt a távolból az erdőőrök után is létt. Hosszas hajszát és dulakodást követően sikerült lefegyverezni. A nagyváradi kir. törvényszék büntető bírósága tegnap tárgyalta

az ügyet Ember Géza elnöke alatt és Szabó Sándort hatóság elleni erőszak miatt 8 napi fogházra ítélte.

TÁVIRÁTOK

Tisza István Bécsben.

Budapest, jan. 28.

Ma nagy feltűnést keltett, hogy Tisza István váratlanul Bécsbe ment és holnap kihallgatáson jelenik meg a király előtt. A miniszterelnök bécsi utazását a román tárgyalásokkal hozzák összefüggésbe.

Feketehimlő Belgrádban.

Belgrád, jan. 28.

A feketehimlő nagy arányokban terjed. Eddig 25-en meghaltak és 100-an fekszenek feketehimlőben. A baj Zimonyba is áttért. Itt a lakosságot a hatóság beoltja.

Kitűzték

a Polónyi—Lengyel ügyet.

Budapest, január 28.

(Saját tud.) A Polónyi—Lengyel ügyben az esküdtszéki tárgyalást március 23-ára tűzték ki.

Gróf Mielczinszky bírái előtt.

Berlin, jan. 28.

Bevégeződött a vizsgálat gróf Mielczinszky ügyében és a gyilkos bírodalmi gyűlési képviselőt, a ki nejét és unokaöccsét agyonlőtte, a Charitéból visszahozták a graetzi börtönbe. A törvényszéki orvosszakértők úgy találták, hogy gróf Mielczinszky teljesen beszámítható. A végtárgyalás február 23-án lesz.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	11.90
Buza májusra	— — —	11.95
Buza októberre	— — —	10.99
Rozs áprilisra	— — —	9.02
Rozs októberre	— — —	8.60
Zab áprilisra	— — —	7.99
Zab októberre	— — —	8.92
Tengeri májusra	— — —	6.88

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	839.—
Osztrák hitelrészvény	—	633.50
4%-os koronajáradék	—	82.10
Osztr. magy. államv.	—	711.50
Jelzálogbank	—	435.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	519.—
Hazai bank	—	288.50
Magyar bank	—	526.50
Keresk. bank	—	3805.—
Rimamurányi	—	641.50
Salgótarjáni kőszén	—	754.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1022.—
Közuti vasút	—	617.25

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADAR.

Meghívó.

A „Népszövetségi Hitelszövetkezet“ f. év február hó 8-ikán délután 4 órakor a Kath. Kör helyiségében Szilágyi Dezső-utca 5 sz. alatt tartja az 1913. évi

I-ső RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a Népszövetség tagjait tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

TÁRGYA:

1. Az igazgatóság jelentése az 1913-ik üzletévről és a felügyelő bizottság jelentése.
2. A mérleg ismertetése és a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 1. 2. 15. 16. 25. és 46. §-ainak módosítása.
4. 6 igazgatósági és 4 felügyelőbizottsági tag választása.
5. Esetleges indítványok.

Jegyzet:

Indítványokat a közgyűlés csak akkor tárgyalhat, ha azokat 3 nappal megelőzőleg az elnökhöz írásban nyújtják be.

Meghívó.

A „Népszövetségi Hitelszövetkezet“ f. év február hó 8-án délután fél öt órakor, a Kath. Kör helyiségében Szilágyi Dezső-utca 5. sz. alatt tartja a második évtársulat

ALAKULÓ KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a beiratkozott tagokat tisztelettel ez uton hívja meg

az igazgatóság.

TÁRGYA:

1. A gyűjtőivek eredményének ismertetése és a második évtársulat megalakítása.
2. Az alapszabályoknak pontról-pontra való felolvasása és elfogadása.
3. Az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése.

A Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Társaság

Szentgyörgypusztai (Temesmegye) nemesítő intézete által kitenyészett és a társasági tagok birtokain fajtisztán, nagy gondalattal terheltevelőanyagból, még a készlet tartására kerül:

Nemesített bánáti sárga, kerek szemű, korán érő, bőtermő, honosított illinois, lófogó, amerikai Szent Istvannapi; igen korai, kemény, vöröses-sárga szemű, bőtermő nemesített tengeri vetőmag. Csövesen válogatva, elite anyag 100 kg. 80 kor. Szemesen 100 kg. 25 kor. Nemesített répa vetőmag: «Kolosszus» sárga, hosszukás, magas cukor és szárazanyag tartalommal, földből könnyen kiszedhető, 100 kg. 56 kor. 100 kg. aluli rendelés 58 fill. kg.-ként. «Saccharosa» fehéren igen magas cukortartalmu takarmányrépa 100 kg. 55 kor. 100 kg. aluli rendelés 57 fill. kg.-ként.

A vetőmagvak árai ab feladóállomás, (a termelőtagok Temes- és Torontálmezei állomásai) plombált zsákokban, utánvétel mellett értendők.

Megrendelések

Zathureczky Károly

földbirtokoshoz.

Hegyközkovácsi, Biharmegye küldendők.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Ha tisztán kezelt jó minőségű és izléses

fűszer és csemegeárúkat

előnyösen és jó kiszolgálás mellett óhajt beszerezni, keresse fel

Özv. Kádár Jánosné

elsősorú fűszer és csemege kereskedését, bor, pezsgő, déligyümölcsök és cukorkák nagy raktára, kávé és tea közvetlen behozal.

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az **új csipke, himzés, harisnya áruház**
Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Kiadó

a **Bémer-tér** mellett 3 szobás modern, tiszta lakás majus elsőre és azonnalra egy mosókonyha, bolti helyiség kis szobabútorral, vagy anélkül, **Szalárdi-utca 9.**

Biharmegye alispánjától.

1804/1904.

Pályázati hirdetés.

Biharmegyében nyugdíjazás folytán megüresedett a folyó évi március hó 18-án tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésén választás útján betöltendő, a X. fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel és állomás helyének megfelelő lakpénzzel javadalmazott II. osztályú szolgabírói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket a 125000—902 B. M. sz. a. kibocsátott Vármegyei ügyviteli szabályzat 4 §-ában előirt módon Biharvármegye főispánja méltóságos dr. Miskolczy Ferenc urhoz címezve f. évi március hó 10-ének d. e. 12 órájáig hozzám annyival inkább nyujtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Biharmegye szolgálatában állók a fent kitett időben előttem szóbeli jelentkezés útján is pályázhatnak.

Nagyvárad, 1914. január 27-én.

Fráter Barnabás
alispán.

Belepési felhívás.

A Polgári Takarékos és Segély-Szövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám.

1914. január 1-én megnyitotta 19-ik évtársulatát

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. *Vidéki tagok a berizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik.* Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtson és, hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdithatása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyujtson

Kölcsönök adatainak:

a) a heti befizetések $\frac{9}{10}$ része erejéig minden további biztosíték nélkül;

b) ingatlanokra;

c) elegendő biztosítékot nyujtó kézi zálogra;

d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. *A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.*

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni szivesedjenek.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Tisztelettel

„A Polgári takarékos és segély-szövetkezet” igazgatósága.

HIRDETMÉNY.

A Mezőgyáni Takarékos és Önszegélyező Egylet, mint Szövetkezet 1914. évi január 25-én tartott V. évi rendes közgyűlése a szövetkezet felszámolását határozta el. Ennélfogva felhívjuk a szövetkezet hitelezőit, hogy a szövetkezet ellenében fennálló követeléseiket a jelen hirdetésnek harmadszori megjelenésétől számított 6 hó alatt a kereskedelmi törvény 249. §-a értelmében érvényesíteni el ne mulasszák.

Kelt Mezőgyánban, 1914. jan. 27.

A felszámoló-bizottság.

FIGYELEM!!!

Vajnovszky Ferencz

uri- és női cipész-üzlete,

Nagyvárad, Szaniszló-utca 55. szám.

Mérék utáni rendeléseket és javításokat olcsón, gyorsan és pontosan készít.

Lovaglő, disz és strapa csizmák

minden kivételben. Vidéki rendelésnél elegendő egy használt cipő beküldése.

Meghívásra azonnal megjelenek.

Aki hirdetni akar

még pedig eredményesen, az forduljon a

„LEOPOLD”

hirdető vállalatához

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 41.,

ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron közölnék. Minden felvilágosítás a t. e. hirdetőknél díjmentesen.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes
pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Újonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár.

4F1YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 82. (Saját ház.)

ALAPÍTTA TOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcán egy üres telek eladó.

Belépési felhívás.

Magyar Takarékszövetkezet
(Sas-palota I. emelet) megnyitotta
X. évtársulatát.

Az igazgatóság ezúton felhívja Nagyváradi város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszőszerinti üzlet rész jegyzésével történik, melynek mindegyike után hetenkint 20 fillér fizetendő. Vidéki tagok a befizetéseket postai esek útján eszközölhetik. Az új évtársulat 3 év eltelté után feloszlik s a tagok az általuk eként megtakarított tőkét a takarékpénztári kamatnál magasabb haszonrészesedés mellett megkapják.

A szövetkezet tagjai befizetett tőkéjük 1/3 részét kölcsönvehetik.

A szövetkezet tagjaitól mulasztási illetéket nem szed. A fizetés megszüntetése esetén befizetett tőkéjüket minden levonás nélkül a következő évtársulatba átviszi.

Befizetések ünnep és vasárnap kivételével naponként délelőtt és délután a hivatalos órák alatt eszközölhetők.

Belépni szándékozók felkéretnek, hogy ezen szándékukat a Magyar Bank helyiségében Sas-palota I. emelet mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1914 január hó

Magyar Takarékszövetkezet
igazgatósága.

KÉP-keretezések

Mahagoni, palisander, tölgy, dió, stb. színekben, olcsó árban készíttetnek **Szent János-utca 46.** a gyógyszer-tár mellett.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömösztölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Szuperfoszfát
Mütrágya

Telefon
969. sz.

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőföldek, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150-200 kilóval 80-100 korona értékű a terménytöbblet.

Kondor Dezső

cement, cementeső és fedéllemez üzlet.

Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén

hához szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése

Rákóczi-ut.